

LEHDISTÖTIEDOTE 14.1.2011
julkaisuvapaa klo. 13

Terveyskeskushammaslääkärien ja yksityishammaslääkärien työvoimatilanne lokakuussa 2010

Vuokratyö yleistynyt hammaslääkärivajeen paikkauksessa – yksityishammaslääkäreistä osa voisi hoitaa enemmän potilaita

Terveyskeskushammaslääkärivaje on laskenut hieman edellisestä, lokakuussa 2009 tehdystä selvityksestä. Vaje oli kyselypäivänä 11,4 prosenttia (229 vakanssia) kun vuotta aiemmin ilman hammaslääkäreitä oli 12,0 prosenttia (243 vakanssia) terveyskeskushammaslääkäriin viroista/toimista (Taulukko 1).

Samanaikaisesti vajeen hienoisesta vähenemisestä on vuokratyövoiman käyttö lisääntynyt. Vuonna 2009 avoimista terveyskeskushammaslääkäriin vakansseista 4,0 prosenttia hoidettiin käyttämällä vuokratyövoimaa, nyt 5,1 prosenttia (Kuvio 1). Ostopalveluilla hankittiin normaaliin toimintaan arviolta noin 80 vakanssia vastaava määrä hammaslääkärien työpanosta – tämä on jonkin verran vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Erot sairaanhoitopiirien välillä ovat edelleen varsin suuret. Kyselyhetkellä hammaslääkärivaje oli suurinta Etelä- ja Itä-Savon, Satakunnan, Vaasan, Kainuun sekä Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirien alueilla, joissa kaikissa vaje oli yli 18 prosenttia. Pienin vaje oli Ahvenanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Länsi-Pohjan ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien alueilla (Kuvio 2). Keskimäärin vaje oli suurinta (ka 13,8 %) terveyskeskuksissa, joiden väestöpohja asettuu 20 000 – 49 999 asukkaan haaraan. Vastaavasti pienintä (ka 9,2 %) se oli väestöpohjaltaan yli 100 000 asukkaan terveyskeskuksissa. 56 prosenttia suomalaisista asuu alueilla, joissa vaje oli kyselyhetkellä alle 11,4 prosenttia.

Yksityissektorin vapaa kapasiteetti – eli se työmäärä, jonka yksityishammaslääkärit haluaisivat ja voisivat tehdä enemmän, jos vain potilaita hakeutuisi hoitoon riittävästi – on lisääntynyt jonkin verran, mistä terveyskeskusten käyttämien ostopalvelujen hienoisesta vähenemisestä kertoo. Nyt vapaa kapasiteetti vastaa 78 täysiaikaisen yksityishammaslääkäriin työpanosta. Yksityisen sektorin ”tyhjäksiäntiä” on eniten HUS:n alueella, Pohjois-Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa.

Yksityishammaslääkäreistä 16 prosenttia kertoo myyvänsä palveluja terveyskeskukselle. Yhteistyö terveyskeskusten kanssa on yleisempää nuoremmilla ikäluokilla: joka neljäs alle 35-vuotiaista ja 35–44-vuotiaista noin joka viides kertoi myyvänsä palveluja terveyskeskuksille.

Yksityishammaslääkärien työtilanne oli kyselyhetkellä kohtuullisen hyvä. 46 prosentilla yksityisvastaanotoista olisi tarjota työaikaa uusille hammaslääkäreille. Keskimäärin tämä tarkoittaa 21 tuntia viikossa.

Hammaslääkäriliitto selvitti terveyskeskusten ja yksityissektorin hammaslääkäritilannetta kyselytutkimuksilla lokakuussa 2010 yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen kanssa. *Terveyskeskusten* tutkimus perustuu yhden päivän (6.10.) tilanteeseen. Kyselylomake lähetettiin 166 terveyskeskuksen johtavalle hammaslääkärille (10 terveyskeskusta oli ulkoistanut koko suun terveydenhuollon – näihin kyselyä ei lähetetty). Vastausta ei saatu neljästä terveyskeskuksesta; näissä on terveyskeskushammaslääkäriin virkoja/toimia vuoden 2009 tietojen perusteella yhteensä 44. *Yksityissektorin* tilanne kartoitettiin kahdella hieman erilaisella lomakkeella, joista toinen osoitettiin kaikille yksityishammaslääkäreille ja toinen oli vastaanottokohtainen. Hammaslääkärikohtaisen kyselyn vastausaste oli 39 prosenttia. Vastaanottokohtaisen lomakkeen palautusprosentti oli noin 50. Alueelliselta edustavuudeltaan ja ikärakenteeltaan aineisto vastaa riittävästi tavalla perusjoukkoa, jotta tulokset voi yleistää koskemaan sitä. Vapaan kapasiteetin arvioimisessa on luvut muutettu vastaamaan teoreettista 100 prosentin vastausastetta.

Lisätiedot

varatoiminnanjohtaja Anja Eerola, puh 050 5407289, tai työmarkkinatutkija Jaakko Koivumäki, puh. 0400 971658
<http://www.hammaslaakariliitto.fi/tyovoimaselvitykset>

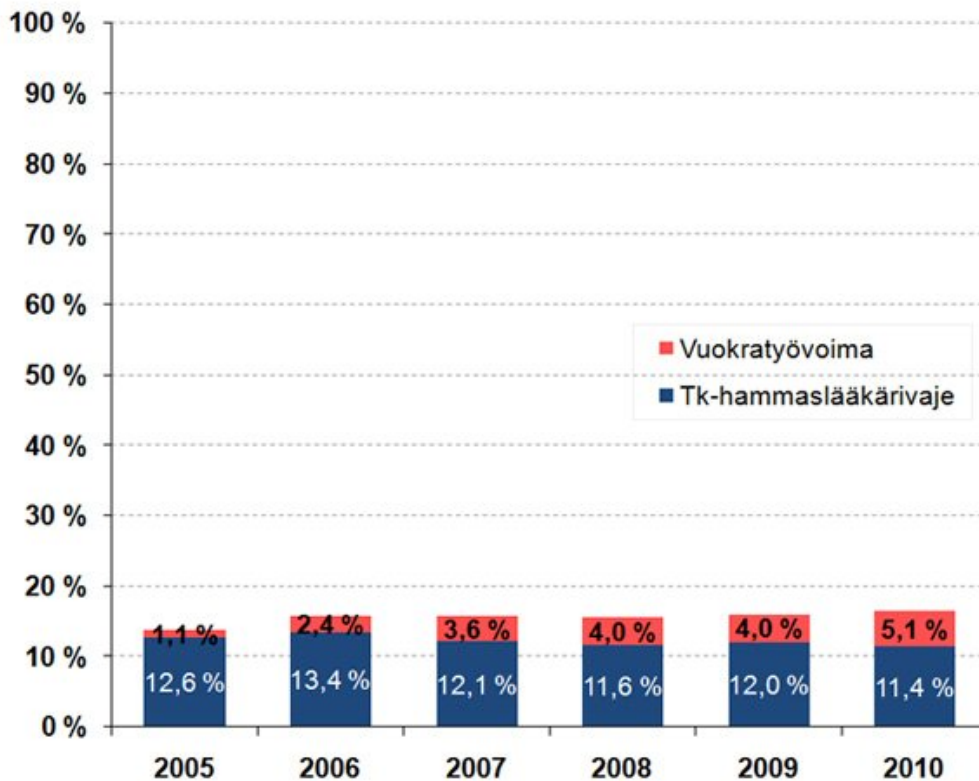
TAULUKKO 1. Terveyskeskushammaslääkärien virat ja -toimet 6.10.2010.

Virat ja toimet	2009		2010	
	N	%	N	%
Viranhaltija työssä	1 564	77,6	1 532	76,4
Sijainen	33	1,7	39	1,9
Ei sijaistarvetta	54	2,7	84	4,2
Jäädetytty säästösyistä	14	0,7	10	0,5
Täyttämättä muusta syystä	25	1,2	9	0,4
Vuokratyövoima	81	4,0	102	5,1
Hammaslääkärivaje	243	12,0	229	11,4
Yhteensä	2 014	100	2 006	100

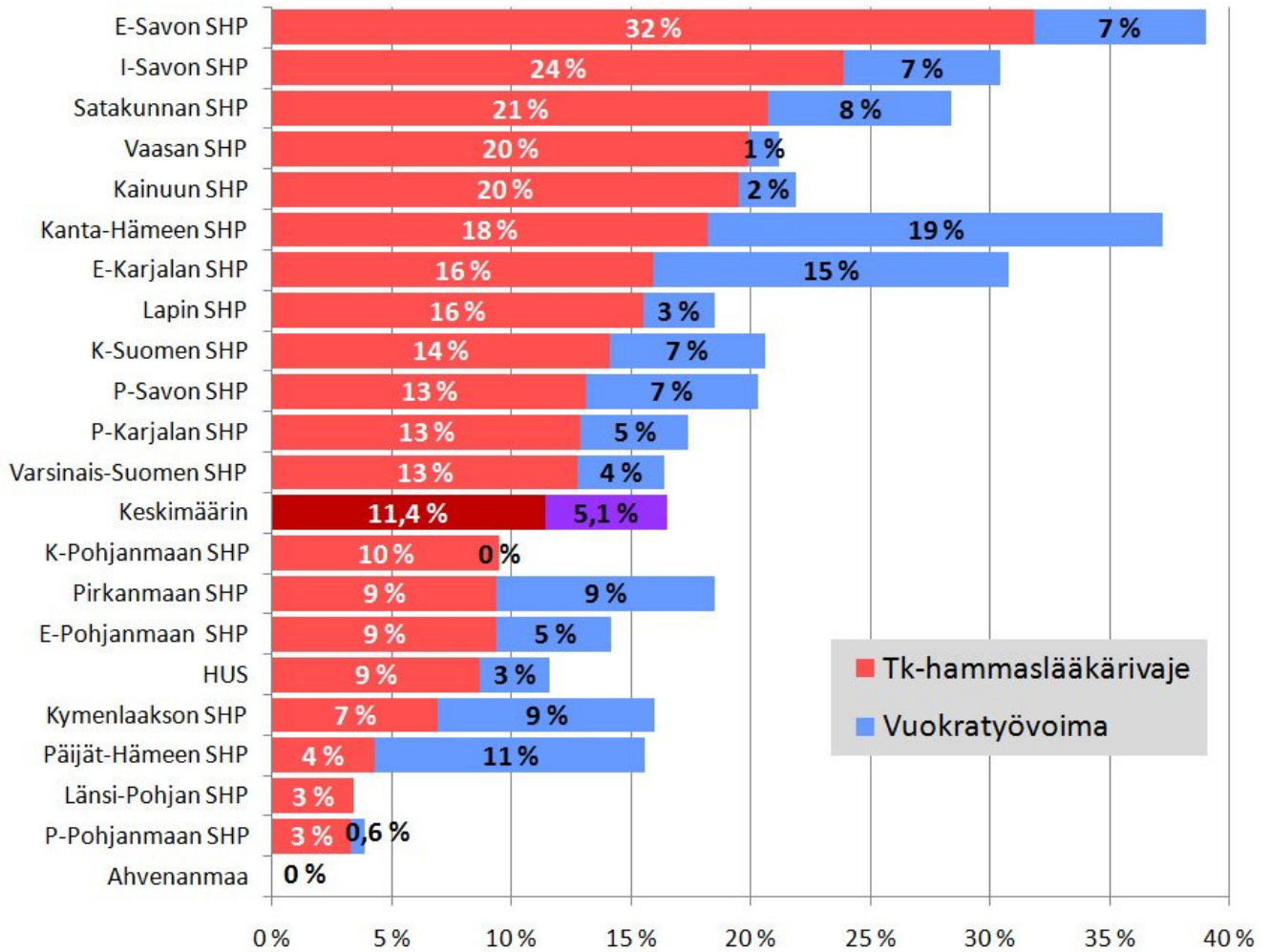
Puuttuvien terveyskeskusten huomiointi:

2009: 2 014 + 42 (puuttuvat terveyskeskukset) = 2 056

2010: 2 006 + 44 (puuttuvat terveyskeskukset) = 2 050

KUVIO 1. Terveyskeskushammaslääkärivaje 2004 – 2010 ja vuokratyövoiman osuus sen paikkauksessa (%).

KUVIO 2. Terveyskeskushammaslääkärivaje / vuokratyövoiman käyttö sairaanhoitopiireittäin (%).